Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 16 września 2015 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Współpraca sądowa w sprawach cywilnych lub handlowych — Doręczanie dokumentów sądowych i pozasądowych — Rozporządzenie (WE) nr 1393/2007 — Artykuł 8 — Odmowa przyjęcia dokumentu — Brak tłumaczenia jednego z przekazywanych dokumentów — Brak standardowego formularza zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia — Konsekwencje

W sprawie C-519/13

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Anotato Dikastirio Kyprou postanowieniem z dnia 13 września 2013 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 27 września 2013 r., w postępowaniu:

Alpha Bank Cyprus Ltd

przeciwko

Dauowi Si Senhowi,

Alpha Panareti Public Ltd,

Susan Towson,

Stewartowi Cresswellowi,

Gillian Cresswell,

Julie Gaskell,

Peterowi Gaskellowi,

Richardowi Werhamowi,

Tracy Wernham,

Joanne Zorani,

Richardowi Simpsonowi,

* Język postępowania: grecki.

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, prezes izby, S. Rodin, A. Borg Barthet, M. Berger i F. Biltgen (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: M. Wathelet,

sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 27 listopada 2014 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Alpha Bank Cyprus Ltd przez R. Garcię oraz B. Siglera, solicitors, przez B. Kennelly'ego oraz P. Luckhursta, barristers, a także przez P.G. Polyviou, E. Florentiadou oraz G. Middletona, dikigoroi,

— w imieniu D. Si Senha, S. Towson, S. i G. Cresswellów, P. i J. Gaskellów, R. i T. Wernhamów, J. Zorani, R. Simpsona oraz Alpha Panareti Public Ltd przez K. Koukounisa, G. Koukounisa oraz Ch. Zanti, dikigoroi,

— w imieniu rządu cypryjskiego przez D. Lysandrou oraz N. Ioannou, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzego, J. Kemper oraz D. Kuon, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu greckiego przez G. Skiani oraz I. Germaniego, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu hiszpańskiego przez M.J. Garcíę-Valdecasas Dorrego, działającą w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu rządu austriackiego przez Ch. Pesendorfer, działającą w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez M. Condou-Durande oraz A.M. Rouchaud-Joët, działające w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 22 stycznia 2015 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 8 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów") oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz.U. L 324, s. 79).

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach siedmiu sporów toczących się pomiędzy z jednej strony Alpha Bank Cyprus Ltd (zwanym dalej „Alpha Bankiem"), bankiem z siedzibą na Cyprze, a z drugiej strony, odpowiednio, D. Si Senhem, S. Towson, S. i G. Cresswellami, P. i J. Gaskellami,

R. i T. Wernhamami, J. Zorani, R. Simpsonem, którzy mają stałe miejsce zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie (zwanymi dalej „pozwanymi w postępowaniu głównym"), jak również Alpha Panareti Public Ltd, spółką cypryjską, która udzieliła gwarancji umów kredytów hipotecznych zawartych przez siedmiu pozwanych w postępowaniu głównym, w przedmiocie spłaty pozostałych do zapłaty rat kredytu.

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Motywy 2 i 6–12 rozporządzenia nr 1393/2007 mają następujące brzmienie:

„(2) Prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego wymaga poprawy i przyspieszenia przepływu między państwami członkowskimi dokumentów sądowych i pozasądowych dotyczących spraw cywilnych lub handlowych w ramach procedury doręczania tych dokumentów.

[…]

(6) Skuteczne i szybkie procedury sądowe w sprawach cywilnych wymagają przekazywania dokumentów sądowych i pozasądowych w szybkim i bezpośrednim trybie między wyznaczonymi przez państwa członkowskie organami lokalnymi […].

(7) Kryterium szybkości przekazu upoważnia do wykorzystania wszelkich właściwych środków, pod warunkiem że spełnione są pewne warunki dotyczące czytelności i wiarygodności otrzymanego dokumentu. Bezpieczeństwo przekazu wymaga, aby do przekazywanego dokumentu dołączyć standardowy formularz, który ma zostać wypełniony w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia lub w innym języku dopuszczonym przez dane państwo członkowskie.

(8) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do doręczania dokumentów upoważnionemu przedstawicielowi strony w państwie członkowskim, w którym toczy się postępowanie, niezależnie od miejsca zamieszkania tej strony.

(9) Doręczenie dokumentu powinno nastąpić jak najszybciej, a w każdym razie przed upływem miesiąca od dnia jego wpłynięcia do jednostki przyjmującej.

(10) W celu zapewnienia skuteczności niniejszego rozporządzenia możliwość odmowy doręczenia dokumentów powinna zostać ograniczona do sytuacji wyjątkowych.

(11) Aby ułatwić przekazywanie dokumentów między państwami członkowskimi i doręczanie tych dokumentów, należy stosować standardowe formularze załączone do niniejszego rozporządzenia.

(12) Jednostka przyjmująca powinna poinformować odbiorcę na piśmie, wykorzystując w tym celu standardowy formularz, że może on odmówić przyjęcia doręczanego dokumentu w momencie doręczenia lub zwrócić go do jednostki przyjmującej w ciągu tygodnia, jeżeli dokument ten nie został sporządzony w języku, który odbiorca rozumie, lub w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia. Jeżeli adresat skorzystał z prawa do odmowy przyjęcia dokumentu, zasada ta ma również zastosowanie w przypadku kolejnych doręczeń […]. Powinno się wprowadzić regulację, zgodnie z którą za doręczenie dokumentu, który został zwrócony, może zostać uznane doręczenie na adres tłumaczenia tego dokumentu".

4 Artykuł 1 tego rozporządzenia, który definiuje jego zakres stosowania, stanowi w ust. 1:

„Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, w sytuacji gdy konieczne jest przekazanie dokumentu sądowego lub pozasądowego z jednego państwa członkowskiego do drugiego, po to by go doręczyć. Rozporządzenie nie obejmuje w szczególności spraw skarbowych, celnych czy administracyjnych ani odpowiedzialności państwa za działania i zaniechania podczas sprawowania władzy publicznej (acta iure imperii)".

5 Zgodnie z art. 2 tego rozporządzenia państwa członkowskie wyznaczają „jednostki przekazujące", właściwe do przekazywania dokumentów sądowych lub pozasądowych, które mają zostać doręczone w innym państwie członkowskim, a także „jednostki przyjmujące", właściwe do przyjmowania takich dokumentów pochodzących z innego państwa członkowskiego.

6 Artykuł 4 tego rozporządzenia przewiduje:

„1. Dokumenty sądowe są przekazywane bezpośrednio i jak najszybciej między jednostkami wyznaczonymi zgodnie z art. 2.

2. Przekazywanie dokumentów […] między jednostkami przekazującymi i jednostkami przyjmującymi może odbywać się za pomocą wszelkich właściwych środków, pod warunkiem że treść przyjmowanego dokumentu jest wierna i zgodna z treścią dokumentu, który został wysłany, a wszystkie widniejące na nim wpisy są łatwe do odczytania.

3. Do przekazywanego dokumentu należy dołączyć wniosek sporządzony na standardowym formularzu, zawartym w załączniku I. Formularz ten musi być wypełniony w języku urzędowym państwa członkowskiego, do którego przekazywane są dokumenty, lub jeżeli w tym państwie członkowskim jest kilka języków urzędowych – w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych miejsca, w którym ma nastąpić doręczenie, lub w innym języku wskazanym jako dopuszczalny przez to państwo członkowskie […].

[…]".

7 Artykuł 5 rozporządzenia nr 1393/2007 ma następujące brzmienie:

„1. Jednostka przekazująca, której wnioskodawca oddaje dokument do przekazania, poucza wnioskodawcę, że adresat może odmówić przyjęcia dokumentu, jeżeli nie został on sporządzony w jednym z języków, o których mowa w art. 8.

2. Wszelkie koszty związane z tłumaczeniem dokumentu poniesione przed jego przekazaniem pokrywa wnioskodawca […]".

8 Zgodnie z art. 6 ust. 1 tego rozporządzenia po wpłynięciu dokumentu jednostka przyjmująca przesyła jednostce przekazującej najszybszym sposobem i w jak najkrótszym terminie, a w każdym razie nie później niż siedem dni od jego wpłynięcia, potwierdzenie odbioru na standardowym formularzu zawartym w załączniku I.

9 Artykuł 7 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Jednostka przyjmująca doręcza dokument samodzielnie lub zleca jego doręczenie albo zgodnie z prawem państwa członkowskiego, do którego są adresowane dokumenty, albo w szczególny sposób wskazany przez jednostkę przekazującą, o ile jest on zgodny z prawem tego państwa członkowskiego.

2. Jednostka przyjmująca podejmuje wszelkie konieczne działania, by dokument został doręczony jak najszybciej, a w każdym razie nie później niż miesiąc od jego wpłynięcia […]".

10 Zgodnie z art. 8 tego rozporządzenia, zatytułowanym „Odmowa przyjęcia dokumentu”:

„1. Jednostka przyjmująca informuje adresata na standardowym formularzu, zawartym w załączniku II o możliwości odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu w momencie doręczenia lub poprzez zwrócenie go w ciągu tygodnia do jednostki przyjmującej, jeżeli nie został on sporządzony w jednym z języków określonych poniżej ani nie dołączono do niego tłumaczenia na jeden z następujących języków:

a) język, który adresat rozumie; lub

b) język urzędowy państwa członkowskiego, do którego adresowane są dokumenty, lub jeżeli w tym państwie członkowskim jest kilka języków urzędowych – język urzędowy lub jeden z języków urzędowych miejsca, w którym ma nastąpić doręczenie.

2. W przypadku gdy jednostka przyjmująca została powiadomiona, że adresat odmówił przyjęcia dokumentu zgodnie z ust. 1, niezwłocznie powiadamia o tym jednostkę przekazującą, przesyłając w tym celu poświadczenie określone w art. 10, i zwraca jej wniosek oraz dokumenty, które wymagają tłumaczenia.

3. Jeżeli adresat odmówił przyjęcia dokumentu zgodnie z ust. 1, rozwiązaniem takiej sytuacji może być, zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia, doręczenie adresatowi tłumaczenia dokumentu na jeden z języków określonych w ust. 1. W takim przypadku datą doręczenia jest data doręczenia dokumentu wraz z jego tłumaczeniem zgodnie z prawem państwa członkowskiego, do którego dokument jest adresowany. Jeśli jednak zgodnie z prawem państwa członkowskiego dokument należy doręczyć w pewnym określonym terminie, data, którą należy brać pod uwagę w odniesieniu do wnioskodawcy, powinna być datą doręczenia pierwotnego dokumentu […].

[…]”.

11 Standardowy dokument zawarty w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007 prezentuje się następująco:

IINFORMACJA O PRAWIE ADRESATA DO ODMOWY PRZYJĘCIA DOKUMENTU

Artykuł 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (1))

PL:

Załączony dokument jest doręczany zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych

Adresat może odmówić przyjęcia dokumentu, jeżeli nie został on sporządzony w języku, który rozumie, ani w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia lub jeżeli nie dołączono do niego tłumaczenia na taki język.

Jeżeli adresat chce skorzystać z tego prawa, musi odmówić przyjęcia dokumentu w momencie jego doręczenia bezpośrednio w obecności osoby doręczającej lub zwrócić dokument na niżej wskazany adres w terminie tygodnia wraz z oświadczeniem o odmowie przyjęcia.

ADRES:

1. Imię i nazwisko/nazwa:
2. Adres:
2.1. Ulica i numer domu/skrytka pocztowa:
2.2. Miejscowość i kod pocztowy:
2.3. Kraj:
3. Telefon:
4. Faks (*):
5. E-mail (*):

OŚWIADCZENIE ADRESATA

Niniejszym odmawiam przyjęcia załączonego dokumentu, ponieważ nie został on sporządzony w języku, który rozumiem, ani w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia, ani nie dołączono do niego tłumaczenia na taki język.

Rozumiem następujący(-e) język(-i):

bułgarski	☐	łotewski	☐
hiszpański	☐	węgierski	☐
czeski	☐	maltański	☐
niemiecki	☐	niderlandzki	☐
estoński	☐	polski	☐
grecki	☐	portugalski	☐
angielski	☐	rumuński	☐
francuski	☐	słowacki	☐
irlandzki	☐	słoweński	☐
włoski	☐	fiński	☐
inny	☐	proszę określić:	

Sporządzono w: .....

Data: .....

Podpis i/lub pieczęć: .....

(*) Nieobowiązkowo.

12 Artykuł 10 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 stanowi:

„Po zakończeniu formalności związanych z doręczeniem dokumentu wystawia się odpowiednie poświadczenie na standardowym formularzu, zawartym w załączniku I, które jest następnie przesyłane jednostce przekazującej […]”.

13 Artykuł 19 ust. 1 tego rozporządzenia przewiduje, że w przypadku gdy konieczne było przekazanie do doręczenia w innym państwie członkowskim pozwu lub równoważnego dokumentu, a pozwany nie wdał się w spór, sąd państwa członkowskiego jednostki przekazującej nie wydaje orzeczenia do czasu ustalenia, że dokument został doręczony w sposób przewidziany przez prawo państwa członkowskiego, do którego był adresowany, lub że dokument ten został wręczony osobiście pozwanemu lub oddany w miejscu jego zamieszkania w inny przewidziany w tym rozporządzeniu sposób, oraz że w każdym z wyżej wymienionych wypadków został on doręczony w czasie pozwalającym pozwanemu na obronę.

Prawo cypryjskie

14 Artykuł D.48 cypryjskiego kodeksu postępowania cywilnego stanowi:

„12. Każde postanowienie jest wiążące od wskazanej w nim daty wobec osoby, na której wniosek zostało ono wydane, oraz wobec wszystkich uczestników, którym powiadomienie o wniosku zostało należycie doręczone. Jeżeli któremukolwiek z uczestników nie doręczono należycie wspomnianego powiadomienia, postanowienie jest wiążące w stosunku do niego od dnia, w którym zostaje mu doręczona uwierzytelniona kopia wniosku.

13. Za każdym razem, gdy zgodnie z niniejszym kodeksem następuje doręczenie postanowienia wydanego na podstawie jednostronnego wniosku, doręcza się jednocześnie jednostronny wniosek i załączone do niego ewentualne przysięgłe tłumaczenie”.

Spór w postępowaniu głównym i pytania prejudycjalne

15 Z postanowienia odsyłającego wynika, że Alpha Panareti Public Ltd sprzedała pozwanym w postępowaniu głównym nieruchomości usytuowane na terytorium cypryjskim. Nieruchomości te zostały nabyte za pośrednictwem kredytu hipotecznego udzielonego przez Alpha Bank.

16 W celu uzyskania spłaty pozostałych do zapłaty rat każdego z udzielonych kredytów hipotecznych Alpha Bank wytoczył przed sądem cypryjskim powództwa wobec pozwanych w postępowaniu głównym oraz wobec sprzedawcy, który udzielił gwarancji spłat każdego z tych kredytów, zabezpieczając hipotecznie nieruchomości.

17 Ponieważ pozwani w postępowaniu głównym mieli stałe miejsce zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie, sąd cypryjski pierwszej instancji wydał, na podstawie wniosku Alpha Banku (wniosek ex parte), postanowienie dotyczące doręczenia nabywcom, zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1393/2007, pozwu poza obszarem jurysdykcji sądów cypryjskich.

18 W ten sposób pozwanym w postępowaniu głównym zostały doręczone następujące dokumenty:

— uwierzytelniona kopia pozwu i uwierzytelniona kopia związanego z nim powiadomienia („notice of writ”) w językach greckim i angielskim;

— uwierzytelniona kopia postanowienia sądowego zezwalającego na doręczenie poza terytorium Cypru, jedynie w języku greckim; oraz

— uwierzytelniona kopia złożonego przez tłumaczkę pod przysięgą oświadczenia, że tłumaczenie pozwu na język angielski jest zgodne z oryginałem.

19 Pozwani w postępowaniu głównym oświadczyli, że stawią się przed sądem, i jednocześnie podnieśli zarzut braku jurysdykcji. W związku z tym stawili się przed cypryjskim sądem pierwszej instancji i wnieśli o stwierdzenie nieważności doręczenia, twierdząc, że nie spełniało ono wymogów z art. 8 rozporządzeniem nr 1393/2007 i z art. D.48 zasada 13 cypryjskiego kodeksu postępowania cywilnego, ponieważ nie zostały doręczone:

— kopia wniosku ex parte na podstawie art. D.48 zasada 13;

— tłumaczenie na język angielski postanowienia w przedmiocie doręczenia poza terytorium Cypru;

— poświadczenie na standardowym formularzu, o którym mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007; oraz

— pismo wyjaśniające dotyczące dokumentów podlegających doręczeniu.

20 Z przedłożonych Trybunałowi akt sprawy wynika, że we wspomnianym powyżej postanowieniu sądowym, które zezwala na doręczenie pozwu poza terytorium cypryjskim i które nie zostało przetłumaczone, po pierwsze, termin wyznaczony pozwanym do stawienia się przed sądem cypryjskim był znacznie dłuższy od terminu wskazanego w tym względzie w pozwie, a po drugie, owo postanowienie zawierało uściślenie, zgodnie z którym gdyby wezwanie do stawiennictwa nie zostało dostarczone w terminie wskazanym w tym postanowieniu, każdy późniejszy wniosek należałoby uznać za doręczony rozpatrywanej stronie, jeżeli jego kopia zostałaby wywieszona na tablicy ogłoszeń Eparchiako Dikastirio Paphos (sądu rejonowego w Pafos) przez okres pięciu dni.

21 Chociaż Alpha Bank odpowiedział na ten zarzut w ten sposób, że doręczenie, którego dokonano w tym przypadku, było prawidłowe, ponieważ pozwani powzięli wiadomość o istnieniu wytoczonego przed sądem powództwa i jego przedmiocie, to jednak cypryjski sąd pierwszej instancji unieważnił to doręczenie, stwierdzając, że zarzucane przez pozwanych w postępowaniu głównym uchybienia stanowiły naruszenie zarówno przepisów cypryjskiego kodeksu postępowania cywilnego, jak i rozporządzenia nr 1393/2007. Adresaci zostali bowiem pozbawieni możliwości zapoznania się z treścią wszystkich istotnych dokumentów, a ponadto nie zostali poinformowani, za pośrednictwem formularza zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia, o przysługującym im prawie do odmowy przyjęcia postanowienia w języku greckim, jeżeli nie dołączono do niego tłumaczenia na język angielski.

22 Orzekając w przedmiocie wniesionej przez Alpha Bank apelacji, sąd odsyłający stwierdził, że unieważnienie doręczenia przez sąd pierwszej instancji nie było zasadne w zakresie, w jakim opierało się na naruszeniu przepisów krajowych.

23 Sąd odsyłający stawia sobie jednak pytanie o konsekwencje wypływające w niniejszym wypadku z okoliczności, że właściwe organy Zjednoczonego Królestwa nie uznały za użyteczne doręczyć pozwanym w postępowaniu głównym standardowego formularza, o którym mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007, zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia.

24 Wprawdzie wspomniane rozporządzenie ma na celu zrównoważenie praw powodów i pozwanych w celu zagwarantowania prawa do rzetelnego procesu sądowego, a w związku z tym pozwany powinien posiadać pełną wiedzę na temat pozwu, ale w sprawach w postępowaniu głównym nie wydaje się, aby pozwani w postępowaniu głównym zostali poszkodowani w swoich prawach, ponieważ w stosownym czasie stawili się przed sądem cypryjskim i nie uściślili ani charakteru, ani konkretnych konsekwencji „oszustwa", którego jak twierdzą padli ofiarą. Niemniej jednak zdaniem sądu odsyłającego rozporządzenie nr 1393/2007 nie uściśla, jakie dokumenty należy doręczyć w każdych okolicznościach. Ponadto wspomniany sąd twierdzi, że Trybunał nie wydał jeszcze orzeczenia w przedmiocie tego, czy doręczenie standardowego formularza zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia jest wymagane w każdym przypadku i czy jego niedoręczenie musi powodować nieważność całego postępowania.

25 W powyższych okolicznościach Anotato Dikastirio Kyprou (sąd najwyższy Republiki Cypru) postanowił zawiesić postępowanie i przedłożyć Trybunałowi następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy doręczenie standardowego formularza, o którym mowa w rozporządzeniu nr 1393/2007, jest konieczne w każdym wypadku, czy dopuszczalne są wyjątki?

2) Jeżeli wspomniane doręczenie zostanie uznane za konieczne w każdym wypadku, czy jego zaniechanie w niniejszym przypadku stanowi powód nieważności całego doręczenia?

3) W przypadku odpowiedzi przeczącej: czy zgodnie z ratio rozporządzenia nr 1393/2007 możliwe jest doręczenie do rąk adwokata pozwanych, którzy zgodzili stawić się z zastrzeżeniem [podnosząc jednocześnie zarzut braku jurysdykcji], który to adwokat zobowiązał się wobec swoich klientów do jego odbioru, czy też konieczne jest nowe doręczenie zgodnie z procedurą przewidzianą w rozporządzeniu nr 1393/2007?".

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

26 Poprzez swoje trzy pytania prejudycjalne, które trzeba zbadać łącznie, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 8 rozporządzenia nr 1393/2007 należy dokonywać w ten sposób, że poinformowanie adresata dokumentu podlegającego doręczeniu, za pośrednictwem standardowego formularza zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia, o jego prawie do odmowy przyjęcia tego dokumentu wymagane jest w każdych okolicznościach, a jeśli tak, to jakie skutki prawne wynikają z braku przekazania informacji za pośrednictwem tego formularza.

W przedmiocie obowiązkowego charakteru standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007

27 Jeśli chodzi o ten pierwszy aspekt podniesiony w postawionych pytaniach, które zostały przeformułowane, należy stwierdzić, że brzmienie art. 8 rozporządzenia nr 1393/2007 jako takie nie pozwala na skuteczne udzielenie nań odpowiedzi.

28 Zakres tego przepisu należy zatem określić, umieszczając go w jego kontekście. W związku z tym należy zbadać cele realizowane przez rozporządzenie nr 1393/2007, jak również wprowadzony przez nie system, w który wpisuje się art. 8 (zob. podobnie wyrok Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, pkt 45).

29 Jeżeli chodzi, po pierwsze, o cele realizowane przez rozporządzenie nr 1393/2007, należy zauważyć, że rozporządzenie to, wydane na podstawie art. 61 lit. c) WE, ma na celu ustanowienie, jak wynika z jego motywu 2, mechanizmu doręczania między państwami członkowskimi dokumentów sądowych i pozasądowych dotyczących spraw cywilnych lub handlowych w perspektywie prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego (zob. wyroki: Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, pkt 29; Fahnenbrock i in., C-226/13, EU:C:2015:383, pkt 40).

30 Tym samym w celu poprawy skuteczności i szybkości postępowań sądowych oraz w celu zapewnienia prawidłowego zarządzania wymiarem sprawiedliwości wspomniane rozporządzenie ustanawia zasadę bezpośredniego przekazywania dokumentów sądowych i pozasądowych między państwami członkowskimi (zob. wyrok Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, pkt 3), co skutkuje uproszczeniem i przyspieszeniem postępowań. Cele te zostały przypomniane w motywach 6–8 rozporządzenia.

31 Niemniej jednak, jak już Trybunał stwierdził w wielu orzeczeniach, cele te nie mogą zostać osiągnięte kosztem osłabienia w jakikolwiek sposób prawa do obrony, które przysługuje jego adresatom i które jest pochodną prawa do rzetelnego procesu sądowego usankcjonowanego w art. 47 akapit drugi Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz w art. 6 ust. 1 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (zob. w szczególności wyrok Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).

32 W tym względzie należy czuwać nie tylko nad tym, aby adresat dokumentu faktycznie otrzymał rozpatrywany dokument, ale także nad tym, aby był w stanie z nim się zapoznać oraz skutecznie zrozumieć w pełni znaczenie i zakres powództwa wytoczonego przeciwko niemu za granicą, tak aby mógł skutecznie dochodzić swoich praw w państwie członkowskim pochodzenia dokumentu [zob. podobnie wyrok Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, pkt 36, 41; a także analogicznie, w odniesieniu do

rozporządzenia Rady (WE) nr 1348/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie doręczania w państwach członkowskich sądowych i pozasądowych dokumentów w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 160, s. 37), które obowiązywało przed rozporządzeniem nr 1393/2007, wyrok Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, pkt 64, 73].

33 W tym kontekście należałoby zatem interpretować rozporządzenie nr 1393/2007 w ten sposób, aby w każdym konkretnym przypadku zagwarantowana była słuszna równowaga między interesami skarżącego a interesami pozwanego, który jest adresatem dokumentu, poprzez pogodzenie celów skuteczności i szybkości przekazywania pism procesowych z koniecznością zapewnienia odpowiedniej ochrony prawa do obrony adresata tych pism (zob. wyroki: Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, pkt 48; a także Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, pkt 36).

34 Jeśli chodzi, po drugie, o system ustanowiony na mocy rozporządzenia nr 1393/2007, należy stwierdzić, że aby osiągnąć te cele, jak wynika z art. 2 i z art. 4 ust. 1 tego rozporządzenia w związku z jego motywem 6, przekazywanie dokumentów odbywa się w zasadzie między „jednostkami przekazującymi" i „jednostkami przyjmującymi" wyznaczonymi przez państwa członkowskie (zob. wyrok Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, pkt 30). Na podstawie art. 4 tego rozporządzenia dokument lub dokumenty podlegające doręczeniu są przekazywane bezpośrednio i w możliwie najszybszym terminie w każdy stosowny sposób przez jednostkę przekazującą jednostce przyjmującej.

35 Zgodnie z art. 5 ust. 1 tego rozporządzenia zadaniem jednostki przekazującej jest pouczenie wnioskodawcy o tym, że adresat może odmówić przyjęcia dokumentu, jeżeli dokument ów nie został sporządzony w jednym z języków, o których mowa w art. 8 tego rozporządzenia. To wnioskodawca musi jednak podjąć decyzję, czy w przypadku rozpatrywanego dokumentu należy zlecić tłumaczenie, którego koszty musi on poza tym ponieść zgodnie z art. 5 ust. 2 tego samego rozporządzenia.

36 Co się tyczy jednostki przyjmującej, należy do niej faktycznie doręczenie dokumentu adresatowi, jak przewiduje art. 7 rozporządzenia nr 1393/2007. W tym kontekście jednostka ta powinna, po pierwsze, poinformować jednostkę przekazującą o wszystkich istotnych okolicznościach tego doręczenia poprzez przesłanie standardowego formularza zawartego w załączniku I do tego rozporządzenia, a po drugie, zgodnie z art. 8 ust. 1 rozporządzenia, powiadomić adresata, że może on odmówić przyjęcia dokumentu, jeżeli dokument ten nie został sporządzony w jednym z języków, o którym mowa w tym przepisie, czyli w języku, który odbiorca rozumie, lub w języku urzędowym państwa członkowskiego miejsca doręczenia, lub w odpowiednim wypadku, w jednym z języków urzędowych miejsca, w którym ma nastąpić doręczenie, co do których to języków uznaje się, że odbiorca je rozumie, albo jeżeli dokument ów nie został przetłumaczony na jeden z tych języków. Jeżeli adresat skorzystał z prawa do odmowy przyjęcia dokumentu, zadaniem jednostki przyjmującej jest ponadto, na podstawie ust. 2 i 3 tego przepisu, niezwłoczne poinformowanie o tym jednostki przekazującej i zwrócenie wniosku oraz dokumentu, którego tłumaczenia zażądano.

37 Wspomniane jednostki nie mogą natomiast wypowiadać się w przedmiocie kwestii natury merytorycznej, takich jak kwestia tego, jaki język czy jakie języki rozumie adresat dokumentu i czy do dokumentu powinno zostać załączone tłumaczenie na jeden z języków wskazanych w art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007.

38 Jakakolwiek inna wykładnia mogłaby bowiem powodować powstanie problemów prawnych mogących generować spory, które opóźniałyby i utrudniały procedurę przekazywania dokumentów z jednego państwa członkowskiego do drugiego.

39 W sprawach w postępowaniu głównym z przedłożonych Trybunałowi akt sprawy wynika jednak, że jednostka przyjmująca uznała, iż postanowienie upoważniające do doręczenia dokumentu za granicą nie powinno podlegać tłumaczeniu, i wywnioskowała z tego, że nie musi załączyć do rozpatrywanego dokumentu standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007.

40 Niemniej jednak rozporządzenie to nie przyznaje jednostce przyjmującej żadnego zakresu uznania odnośnie do oceny, czy spełnione są zawarte w jego art. 8 ust. 1 warunki, w których adresat dokumentu może odmówić przyjęcia go.

41 Wyłącznie bowiem do sądu krajowego rozpoznającego sprawę w państwie członkowskim, z którego przekazano dokumenty, należy rozstrzygnięcie kwestii tego rodzaju, jeżeli są one źródłem sporu między powodem a pozwanym.

42 W tym względzie po wszczęciu procedury doręczania dokumentów poprzez określenie odpowiednich w tym celu dokumentów sąd ten będzie rozstrzygał dopiero po tym, gdy adresat dokumentu faktycznie odmówi jego odbioru z tego względu, że ów akt nie został sporządzony w języku, który adresat rozumie lub powinien rozumieć. W ten sposób wspomniany sąd będzie musiał sprawdzić, na wniosek powoda, czy taka odmowa była uzasadniona (zob. analogicznie wyrok Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, pkt 85). W tym celu musi on należycie uwzględnić wszystkie zawarte w aktach dowody, aby po pierwsze, ustalić znajomość języków adresata dokumentu (zob. wyrok Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, pkt 80), a po drugie, zdecydować, czy zważywszy na charakter dokumentu, o który chodzi, jego tłumaczenie jest wymagane.

43 Ostatecznie wspomniany sąd będzie musiał w każdym konkretnym przypadku czuwać nad tym, by odpowiednie prawa stron były chronione w sposób zrównoważony, poprzez wyważenie celu w postaci skuteczności i szybkości doręczenia w interesie powoda oraz celu w postaci skutecznej ochrony prawa do obrony po stronie odbiorcy.

44 Ponadto należy dodać, odnosząc się do systemu ustanowionego w rozporządzeniu nr 1393/2007, że rozporządzenie to przewiduje również wykorzystanie dwóch standardowych formularzy zawartych, odpowiednio, w załącznikach I i II do niego.

45 W tym względzie należy uściślić, po pierwsze, że rozporządzenie nr 1393/2007 nie zawiera żadnego wyjątku od stosowania tych formularzy.

46 Przeciwnie, jak wynika z motywu 11 tego rozporządzenia, przewidziane w nim standardowe formularze „należy stosować”, ponieważ przyczyniają się one, przy poszanowaniu odpowiednich praw stron i jak wynika z motywu 7 rozporządzenia nr 1393/2007, do ułatwienia procedury przekazywania dokumentów i uczynienia jej bardziej przejrzystą poprzez zagwarantowanie zarówno ich czytelności, jak i bezpieczeństwa ich przekazywania.

47 Z drugiej strony wspomniane formularze stanowią, jak wskazuje motyw 12 tego rozporządzenia, instrumenty, za których pośrednictwem adresaci zostają poinformowani o przysługującej im możliwości odmowy przyjęcia dokumentu podlegającego doręczeniu.

48 To w świetle tych właśnie uwag należy ustalić dokładny zakres, jaki trzeba przyznać standardowemu formularzowi zawartemu w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007 i, w rezultacie, w art. 8 ust. 1 tego rozporządzenia, który dotyczy doręczenia tego formularza adresatowi dokumentu.

49 W tym względzie, jak wynika z samego brzmienia tytułu oraz z treści formularza, możliwość odmowy przyjęcia dokumentu podlegającego doręczeniu, którą przewiduje art. 8 ust. 1, jest kwalifikowana jako „prawo” adresata tego dokumentu.

50 Tymczasem aby to przyznane przez prawodawcę Unii Europejskiej prawo mogło skutecznie wywoływać swe skutki, powinno ono zostać przedstawione na piśmie do wiadomości adresata dokumentu. W systemie ustanowionym rozporządzeniem nr 1393/2007 informacja taka jest dostarczana adresatowi za pomocą standardowego formularza zawartego w załączniku II rozporządzenia nr 1393/2007 w taki

sam sposób, w jaki powód jest informowany, od początku postępowania, za pomocą standardowego formularza zawartego w załączniku I do tego rozporządzenia o istnieniu tego prawa po stronie adresata dokumentu.

51 Wynika z tego, że należy uznać, iż art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 obejmuje dwa, wprawdzie powiązane, lecz jednak odrębne, postanowienia, czyli z jednej strony prawo materialne adresata dokumentu do odmowy przyjęcia owego dokumentu wyłącznie z tego powodu, że dokument ten nie został sporządzony w języku, który adresat ów powinien rozumieć, lub przetłumaczony na taki język, a z drugiej strony – formalną informację o istnieniu tego prawa przedstawioną do wiadomości przez jednostkę przyjmującą. Innymi słowy, i w przeciwieństwie do tego, co jednostka przyjmująca, jak się wydaje, przyznała w sprawach w postępowaniu głównym, przesłanka dotycząca systemu językowego dokumentu wiąże się nie z informowaniem adresata przez jednostkę przyjmującą, lecz wyłącznie z zastrzeżonym dla tego adresata prawem odmowy.

52 Ponadto standardowy formularz zawarty w załączniku II do tego rozporządzenia dokonuje wyraźnego rozróżnienia między tymi dwoma aspektami, odnosząc się w różnych rubrykach do informowania na piśmie adresata dokumentu o jego prawie do odmowy przyjęcia dokumentu i do skutecznego korzystania z tego prawa.

53 W tych okolicznościach wydaje się, że sama odmowa jest wprawdzie wyraźnie obwarowana warunkiem, w tym sensie, że adresat dokumentu może skutecznie z niej skorzystać tylko w przypadku, gdy rozpatrywany dokument nie został sporządzony w zrozumiałym dla niego języku lub w języku urzędowym państwa członkowskiego, do którego przekazywane są dokumenty, lub – jeśli w tym państwie członkowskim jest kilka języków urzędowych – w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych miejsca, w którym należy dokonać doręczenia, lub nie został na taki język przetłumaczony (zob. podobnie motyw 10 rozporządzenia nr 1393/2007). Jak wynika z pkt 42 niniejszego wyroku, ostatecznie do sądu rozpoznającego sprawę należy podjęcie decyzji, czy warunek ten został spełniony, poprzez sprawdzenie, czy odmowa przyjęcia dokumentu przez jego adresata jest uzasadniona.

54 Niemniej jednak skorzystanie z tego prawa do odmowy wymaga, by adresat dokumentu został uprzednio należycie poinformowany na piśmie o istnieniu prawa.

55 Tym samym gdy jednostka przyjmująca dokonuje lub zleca dokonanie doręczenia dokumentu jego adresatowi, jest ona zobowiązana w każdym wypadku do dołączenia do rozpatrywanego dokumentu standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007 informującego adresata o prawie do odmowy przyjęcia dokumentu.

56 Należy jeszcze uściślić, że obowiązek taki nie powoduje powstania szczególnych trudności dla jednostki przyjmującej, zważywszy na to, że wystarczy, by jednostka ta dołączyła do dokumentu podlegającego doręczeniu wcześniej wydrukowany tekst, jak przewidziano we wspomnianym rozporządzeniu w każdym z języków urzędowych Unii.

57 Tym samym powyższa wykładnia może zarówno zapewniać przejrzystość poprzez umożliwienie odbiorcy dokumentu zapoznania się z zakresem jego praw, jak i pozwalać na jednolite stosowanie rozporządzenia nr 1393/2007 (zob. analogicznie wyroki: Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, pkt 46; a także Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, pkt 60), nie powodując jednocześnie żadnego opóźnienia w przekazaniu tego dokumentu, lecz przeciwnie, przyczyniając się do ułatwienia i uproszczenia tego przekazania.

58 Należy zatem stwierdzić, że jednostka przyjmująca jest zobowiązana, w każdych okolicznościach i bez jakiejkolwiek swobody uznania w tym względzie, poinformować odbiorcę dokumentu o prawie do odmowy przyjęcia tego dokumentu, używając w tym celu każdorazowo standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007.

W przedmiocie konsekwencji niepoinformowania za pomocą standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007

59 Co się tyczy tego drugiego aspektu podniesionego w pytaniach prejudycjalnych, które zostały przeformułowane, należy zauważyć, że art. 8 rozporządzenia nr 1393/2007, dotyczący odmowy przyjęcia dokumentu, nie obejmuje norm odnoszących się do skutków prawnych wynikających z niepoinformowania adresata dokumentu, za pomocą standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007, o jego prawie do odmowy przyjęcia dokumentu.

60 Co więcej, z żadnego przepisu tego rozporządzenia nie wynika również, że taki brak przedstawienia informacji unieważnia procedurę doręczania dokumentów.

61 Ponadto w przedmiocie konsekwencji odmowy przyjęcia dokumentu przez jego odbiorcę ze względu na to, że do dokumentu tego nie załączono tłumaczenia na język, który odbiorca ten rozumie, lub na język urzędowy państwa, do którego przekazywany jest dokument, Trybunał orzekł już, w odniesieniu do rozporządzenia nr 1348/2000, poprzedzającego rozporządzenie nr 1393/2007, że zamiast stwierdzać nieważność postępowania, należy raczej jednak pozwolić nadawcy usunąć brak wymaganego dokumentu poprzez przesłanie żądanego tłumaczenia (zob. podobnie wyrok Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, pkt 38, 53).

62 Rozporządzenie nr 1393/2007 usankcjonowało tę zasadę w swoim art. 8 ust. 3.

63 Tymczasem podobne rozwiązanie należy przyjąć w wypadku, gdy jednostka przyjmująca nie przekazała adresatowi dokumentu standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007.

64 Niezałączenie wspomnianego standardowego formularza i odmowa przyjęcia dokumentu ze względu na brak odpowiedniego tłumaczenia są bowiem ze sobą ściśle związane, ponieważ w obu tych sytuacjach może dojść do naruszenia skorzystania przez adresata takiego dokumentu z jego prawa do odmowy przyjęcia rozpatrywanego dokumentu.

65 Wydaje się tym samym właściwe stwierdzić, że obu tym sytuacjom należy przypisać identyczne skutki prawne.

66 Ponadto stwierdzenie nieważności czy to dokumentu podlegającego doręczeniu, czy też procedury doręczania byłoby niezgodne z celem realizowanym przez rozporządzenie nr 1393/2007, polegającym na ustanowieniu bezpośredniego, szybkiego i skutecznego sposobu przekazywania dokumentów w sprawach cywilnych lub handlowych między państwami członkowskimi.

67 W tych okolicznościach powinno być możliwe zaradzenie uchybieniu w postaci niepoinformowania za pomocą standardowego formularza zawartego w załączniku II rozporządzenia nr 1393/2007.

68 Co się tyczy sposobów takiego rozwiązania, należy przypomnieć, że istnieją jedynie dwie okoliczności, w jakich doręczenie dokumentu sądowego między państwami członkowskimi jest wyłączone z zakresu stosowania rozporządzenia nr 1393/2007: po pierwsze, w przypadku gdy adres zamieszkania lub zwykłego pobytu adresata nie jest znany, oraz po drugie, w przypadku gdy adresat ustanowił upoważnionego przedstawiciela w państwie członkowskim, w którym toczy się postępowanie (zob. wyrok Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, pkt 24).

69 Natomiast w innych wypadkach, jeżeli adresat dokumentu sądowego ma miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim, doręczenie tego dokumentu musi być objęte zakresem stosowania tego rozporządzenia i stąd musi – jak przewiduje jego art. 1 ust. 1 – zostać przeprowadzone za pomocą środków ustanowionych w tym celu przez samo rozporządzenie (zob. wyrok Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, pkt 25).

70 W rezultacie należy odnieść się wyłącznie do rozporządzenia nr 1393/2007 w celu zaradzenia uchybieniu takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu głównym.

71 Za takim rozwiązaniem stoi ponadto konieczność jednolitego stosowania wspomnianego rozporządzenia (zob. podobnie wyrok Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, pkt 60 i przytoczone tam orzecznictwo).

72 W sytuacji takiej jak rozpatrywana w sprawach w postępowaniu głównym do jednostki przyjmującej będzie zatem należeć niezwłoczne poinformowanie adresatów dokumentów – poprzez przekazanie im na podstawie art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 standardowego formularza zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia – o prawie do odmowy ich przyjęcia.

73 Należy dodać, że w razie gdyby po przekazaniu tej informacji adresaci rozpatrywanego dokumentu skorzystali ze swego prawa do odmowy przyjęcia tego dokumentu, zadaniem sądu krajowego rozpoznającego sprawę w państwie członkowskim, z którego pochodzi dokument, byłoby podjęcie decyzji, czy taka odmowa, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności danej sprawy, jest uzasadniona, jak zostało to przedstawione w pkt 41–43 niniejszego wyroku.

74 W wypadku gdyby sąd ten stwierdził zasadność odmowy przyjęcia rozpatrywanego dokumentu, jego przetłumaczona wersja musiałaby jeszcze zostać przekazana adresatom według zasad przewidzianych w rozporządzeniu nr 1393/2007, a w szczególności w jego art. 8 ust. 3.

75 Natomiast rozporządzenie nr 1393/2007 nie przewiduje, by dokument mógł zostać skutecznie doręczony przedstawicielom adresatów, którzy zgodzili się stawić przed sądem rozpoznającym sprawę w państwie członkowskim, z którego pochodzi dokument, podnosząc jednocześnie zarzut braku jurysdykcji, wyłącznie w celu podważenia prawidłowości postępowania.

76 Należy zatem stwierdzić, że okoliczność, iż jednostka przyjmująca nie załączyła przy doręczaniu dokumentu jego adresatowi standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007, nie stanowi podstawy nieważności postępowania, lecz uchybienie, któremu należy zaradzić zgodnie z przepisami ustanowionymi w tym rozporządzeniu.

77 Biorąc pod uwagę całość powyższych rozważań, na trzy przedstawione pytania trzeba odpowiedzieć, że wykładni rozporządzenia nr 1393/2007 należy dokonywać w ten sposób, że:

— jednostka przyjmująca jest zobowiązana, w każdych okolicznościach i bez jakiejkolwiek swobody uznania w tym względzie, poinformować adresata dokumentu o jego prawie do odmowy przyjęcia tego dokumentu, używając w tym celu każdorazowo standardowego formularza zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia, oraz

— okoliczność, iż jednostka ta nie załączyła przy doręczaniu dokumentu jego adresatowi standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007, nie stanowi podstawy nieważności postępowania, lecz uchybienie, któremu należy zaradzić zgodnie z przepisami ustanowionymi w tym rozporządzeniu.

W przedmiocie kosztów

78 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Wykładni rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 należy dokonywać w ten sposób, że:

— **jednostka przyjmująca jest zobowiązana w każdych okolicznościach i bez jakiejkolwiek swobody uznania w tym względzie, poinformować adresata dokumentu o jego prawie do odmowy przyjęcia tego dokumentu, używając w tym celu każdorazowo standardowego formularza zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia, oraz**

— **okoliczność, iż jednostka ta nie załączyła przy doręczaniu dokumentu jego adresatowi standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007, nie stanowi podstawy nieważności postępowania, lecz uchybienie, któremu należy zaradzić zgodnie z przepisami ustanowionymi w tym rozporządzeniu.**

Podpisy